

Sygnatura akt VI Ka 519/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **9 września 2014** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Krzysztof Ficek

Sędziowie SSO Ewa Trzeja-Wagner

SSO Marcin Schoenborn

Protokolant Marzena Mocek

przy udziale Bożeny Sosnowskiej

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2014 r.

sprawy **M. S.** ur. (...) w G.,

syna W. i A.

oskarżonego z art. 288§1 kk w zw. z art. 12 kk przy zast. art. 64§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 17 marca 2014 r. sygnatura akt III K 1364/13

na mocy art. 437 § 1 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. D. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 96,60 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
3. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 519/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie III K 1364/13 uznał M. S. za winnego tego, że w dniach 6 i 7 lipca 2013 roku w G. przy ulicy (...), działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru zniszczenia mienia, a także wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, uszkodził 13 okien, porysował dolny panel drzwi głównych wejściowych do klatki schodowej segmentu (...), oberwał instalację elektryczną i uszkodził ściany w klatce schodowej segmentu (...) oraz dokonał stłuczenia donic z kwiatami o łącznej wartości 3 313 zł na szkodę Wspólnoty Mieszkaniowej w G. przy ulicy (...), przy czym ustalił, że oskarżony czynu tego dopuścił się będąc uprzednio

skazany m.in. wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 5 listopada 2008 roku w sprawie o sygnaturze III K 1017/07 za umyślne przestępstwo podobne z art. 288 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą to karę odbył w ramach kary łącznej orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 25 lipca 2011 roku w sprawie o sygnaturze akt IX K 55/11 w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności m.in. w okresie od 30 listopada 2010 roku do 13 grudnia 2012 roku, to jest popełnienia czynu wypełniającego znamiona przestępstwa z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. przy zast. art. 64 § 1 k.k. - i za to na podstawie art. 288 § 1 k.k. skazał go na karę jednego roku pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej Wspólnoty Mieszkaniowej w G. przy ulicy (...) kwoty 3 313 złotych. Ponadto Sąd na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych.

Obrońca oskarżonego wniósł apelację zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze na korzyść oskarżonego. Zarzucił on rażąca surowość kary, wyrażającą się w wymierzeniu kary jednego roku pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia oraz orzeczeniu środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody wyłącznie wobec oskarżonego. Zdaniem obrońcy środek taki powinien być orzeczony solidarnie z innymi osobami działającymi wraz z oskarżonym bądź też w wysokości proporcjonalnej do działań podjętych przez oskarżonego.

Obrońca wniósł o zmianę wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz zmniejszenia orzeczonego obowiązku naprawienia szkody do wysokości odpowiadającej zniszczeniom dokonany przez oskarżonego, bądź solidarnie z innymi współsprawcami.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Apelacja obrońcy oskarżonego nie zasługiwała na uwzględnienie, a podnoszone w niej argumenty dotyczące rażącej niewspółmierności kary i środka karnego orzeczonego wobec M. S. uznać należało za pozostające bez wpływu na treść wyroku. Sąd odwoławczy po przeanalizowaniu przebiegu postępowania, w tym przeprowadzonych dowodów oraz uzasadnienia zaskarżonego wyroku, doszedł do przekonania, że w procedowaniu Sądu I instancji, zaprezentowanej ocenie dowodów, jak również w ustaleniach faktycznych nie sposób dopatrzeć się jakichkolwiek uchybień.

Autor apelacji podnosząc zarzut rażącej niewspółmierności kary, jako okoliczność łagodzącą, która powinna skutkować warunkowym zawieszeniem wykonania kary, wskazał to, że oskarżony od początku postępowania przyznawał się do winy, nie utrudniał postępowania oraz wyraził skruchę i chęć naprawienia szkody.

W pierwszej kolejności przypomnieć należy, że powyższe okoliczności miał w polu widzenia Sąd I instancji i uwzględnił je przy wymiarze kary. W ocenie Sądu odwoławczego nie można jednak przeceniać przyznania się oskarżonego do winy w sytuacji istnienia dowodu w postaci nagrania z monitoringu, na którym widać działanie oskarżonego. Zaś wobec świadomości grożącej kary, zrozumiałym jest również deklarowana skrucha. Po stronie oskarżonego zaistniało zdecydowanie więcej okoliczności obciążających wskazanych przez Sąd I instancji, w tym m.in. działanie w warunkach powrotu do przestępstwa. W stosunku do oskarżonego dwukrotnie zarządzano wykonanie kar pozbawienia wolności orzeczonych początkowo z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. Przestępstwa zniszczenia mienia oskarżony dopuścił się kilka miesięcy po tym, jak został warunkowo przedterminowo zwolniony z odbycia reszty kary. Okoliczności te świadczą jednoznacznie, że postawione wcześniej wobec M. S. pozytywne prognozy kryminologiczne nie były trafione. Orzekane wcześniej kary nie wzbudziły u oskarżonego refleksji nad własnym postępowaniem i nie zapobiegły ponownemu popełnianiu przez niego przestępstw. Nie sposób więc twierdzić obecnie, że kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem będzie dla oskarżonego wystarczająca. Zupełnie chybiony jest podnoszony przez obrońcę argument, jakoby bezwzględna kara pozbawienia wolności spowodować miała u M. S. „odzwyczajenie oraz nieprzystosowanie do życia w społeczeństwie”. Podkreślić należy, że prezentowana przez oskarżonego postawa zagraża podstawowym zasadom obowiązującym w społeczeństwie i z tych właśnie względów konieczna jest jego izolacja. Oskarżony powinien mieć świadomość, że orzeczona kara spełniać ma nie tylko cel wychowawczy, lecz również stanowić ma środek represyjny. W zaistniałej sytuacji prowadzi to do konieczności orzeczenia kary realnie dolegliwej, co na przyszłość pozwoli oskarżonemu przestrzegać porządku prawnego.

W tym stanie rzeczy nie sposób uznać więc, aby wymierzona kara 1 roku pozbawienia wolności raziła swą surowością. Prawdłowo Sąd orzekający ocenił także, iż w wypadku oskarżonego nie można doszukać się okoliczności o których mowa w art. 69 k.k.

Odnosząc się do przedstawionego przez obrońcę oskarżonego zarzutu rażącej niewspółmierności orzeczonego środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody w całości, wskazać należy, że jest on niezasadny. Istota środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody opiera się na założeniu, że celem procesu jest m.in. rozwiązanie konfliktu pomiędzy sprawcą a pokrzywdzonym, co możliwe jest poprzez naprawienie wyrządzonej przestępstwem szkody. Na uwadze należy mieć, że środek ten ma zarówno kompensacyjny, jak i represyjny charakter.

Obrońca oskarżonego w swoich wywodach podkreśla, że M. S. nie działał sam, lecz wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w związku z czym sprawiedliwe byłoby obniżenie obowiązku naprawienia szkody. Zupełnie nietrafnie powołane zostało w apelacji stanowisko orzecznictwa, zgodnie z którym nie jest dopuszczalne zobowiązanie do naprawienia szkody w kwocie wyższej niż zostało to przypisane w ramach przestępstwa. W niniejszej sprawie, w czynnie przypisanym oskarżonemu została wskazana kwota 3 313 zł. Tym samym w zaskarżonym orzeczeniu prawidłowo przypisano M. S. zniszczenie mienia o wartości 3 313 zł. Orzeczonego środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody wskazanej kwoty nie przewyższa. Fakt działania oskarżonego wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami nie może powodować, dzielenia wysokości powstałej szkody na poszczególnych współsprawców i przypisywania im wyrządzenia szkody w ułamkowych częściach. Ratio legis konstrukcji współsprawstwa jest umożliwienie przypisania każdemu ze współsprawców tego, co popełnili inni współsprawcy. Dlatego nie jest koniecznym ustalanie dokładnego rozmiaru zniszczeń wyrządzonych przez oskarżonego oraz przez pozostałych współsprawców.

Jakkolwiek teza kolejnego z powołanych przez obrońcę orzeczeń sądów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 grudnia 2013 roku sygn. akt II Aka 424/2013) jest słuszna, to pozostaje ona bez związku z okolicznościami przedmiotowej sprawy. Solidarne orzeczenie obowiązku naprawienia szkody jest jedną z możliwości rozstrzygnięcia w tym przedmiocie w przypadku sprawców działających wspólnie i w porozumieniu - z całą pewnością nie jest jednak bezwzględnie obowiązkiem. Ponieważ w niniejszej sprawie osoby współdziałające z oskarżonym nie zostały ustalone, nie ma możliwości orzeczenia wobec nich solidarnego obowiązku naprawienia szkody. Kwestią zupełnie oczywistą jest stwierdzenie, że środek karny orzeczonego może być wyłącznie wobec konkretnej osoby, której sprawstwo przestępstwa zostało wykazane. W rozpatrywanej sprawie orzeczenie solidarnego obowiązku naprawienia szkody nie było więc możliwe.

W ocenie Sądu odwoławczego, orzeczenie wobec M. S. jedynie częściowego obowiązku naprawienia szkody również nie byłoby rozstrzygnięciem prawidłowym. Decyzja o orzeczeniu obowiązku naprawienia szkody w całości bądź części ma charakter uznaniowy, zależny od okoliczności konkretnej sprawy. Wybór obowiązku naprawienia szkody w wypadku współsprawstwa należy więc do sądu, który winien mieć na względzie, aby środek ten w pełni zabezpieczał w postępowaniu karnym interes pokrzywdzonego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29.11.2012 r. sygn. akt II Aka 131/12). Uzasadniony interes pokrzywdzonego tj. Wspólnoty Mieszkaniowej w G. przy ulicy (...), wobec nieujawnienia pozostałych współdziałających osób, wskazywał na konieczność orzeczenia obowiązku naprawienia szkody w całości. Ewentualne ustalenie i skazanie pozostałych sprawców przestępstwa powodować może powstanie po stronie oskarżonego roszczenia regresowego. Jednakże w obecnej sytuacji nie ma żadnych podstaw do ograniczania należnego pokrzywdzonemu obowiązku naprawienia szkody, za którą oskarżony odpowiedzialny jest w całości.

Wskazane okoliczności spowodować musiały o utrzymaniu zaskarżonego wyroku w mocy, o czym orzeczono w punkcie pierwszym wyroku. W punkcie drugim Sąd na podstawie § 14 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata T. D. kwotę 516,60 zł, w tym podatek VAT, tytułem kosztów obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sąd na podstawie art. 634 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. Sąd zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze uznając, że ich uiszczenie w związku z sytuacją oskarżonego przebywającego w zakładzie karnym, byłoby dla niego zbyt uciążliwe.